

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 247 - 248

ISSN 1849-7837 // Zagreb, srpanj 2017. // Godina XXIII.

U OVOM BROJU:

SAGA U DEVET TOČAKA

Jesu li mirovine HVO-a plaćene radničkim mirovinama?

KADA ĆE MIROVINE OPET NOSITI POŠTARI

Inicijativa SUH-a za ranjive i nemoćne

SVJEDOČANSTVO NATAŠE P.

Patnja umjesto skrbi

UMIROVLJENICI NAJAVLJUJU PROSVJEDE U JESEN

Krećemo po svoja prava

Vodič HZZO-a

info.HZMO

VODIČ ZA SOCIJALNA PRAVA STARIJIH OSOBA

Krećemo po svoja prava

Mi smo ovu zemlju izgradili svojim radom, mi smo se izborili da naša djeca i unuci mogu živjeti u slobodi i socijalnoj sigurnosti. Zato budite spremni za jesen. Krećemo po svoja prava!

Hrvatske političke elite ne čuju, ne vide i ne osjećaju u kojoj su mjeri hrvatski umirovljenici i druge starije osobe zanemarene i ponižene.“ – piše u javnom pozivu Sindikata umirovljenika Hrvatske od 26. lipnja o.g. kojim ih se poziva na prosvjede u jesen.

„Gotovo jedna trećina starijih od 65 godina je u zoni siromaštva i socijalne isključenosti i, uz Bugare, najsiromašniji smo starci u Europskoj uniji. U Hrvatskoj samo 64 posto te dobne skupine prima mirovine, a državne naknade za siromašne starce postoje samo kao trajno obećanje.“, naglašeno je u priopćenju.

► Najgore je imati, pa nemati

„No, najgore je imati, pa nemati, a to najslikovitije osjećaju hrvatski umirovljenici, jer su baš oni najviše potonuli u usporedbi sa svim zemljama nastalima od bivše države. Nedavna regionalna konferencija održana u Zagrebu, uz nazočnost predstavnika sindikata umirovljenika iz deset zemalja, potvrdila je kako smo najbjeđniji, najpovrđeniji i najtužniji starci i starice od Austrije do Makedonije.

U Hrvatskoj je najniži udjel prosječne mirovine u neto plaći u travnju iznosio samo 37,7 posto, dok je u susjednim zemljama bio bitno viši (Mađarska i Makedonija – 62%, Slovenija – 60,2%; Crna Gora – 56,2%, Srbija – 49,8%; Kosovo – 47%; Bosna i Hercegovina – 43,4 odnosno 42,5%).

No, ne samo da su hrvatske mirovine relativno najniže u široj regiji, već su i realno najniže, jer u Hrvatskoj npr. cijena hrane iznosi čak 91 posto prosjeka EU, u Srbiji 69, a u Makedoniji niskih 58 posto prosjeka“, piše u obrazloženju najavljenih prosvjeda.

► Pola mirovina ispod linije siromaštva

„Hrvatska linija siromaštva iznosi 2.085 kn, što znači da je polovica svih mirovina ispod linije siromaštva; riječ je o čak 570 tisuća osoba! U 20 godina od Domovinskog rata, kad su mirovine imale gotovo 51 posto udjela u plaći (što je

ionako malo u odnosu na npr. 1987. godinu kad je iznosio čak 78,4%), visina relativne mirovine se prepolovila, a u posljednjih deset godina realni pad mirovina je uznemirujući čak i za Europsku komisiju koja uporno zahtjeva što brže približavanje radničkih i posebnih (povlaštenih) mirovina,

PISMO PREDSJEDNICI REPUBLIKE Zaštitite starije osobe

Sindikat umirovljenika Hrvatske uputio je pismo Kolindi Grabar-Kitarović, predsjednici RH 30. lipnja o.g.: „Na tragu Vaših novijih istupa u kojima naglašavate potrebu uvođenja mjera za borbu protiv siromaštva, te za zaštitu starijih i ranjivih kategorija građana, obratila sam vam se u prigodi primanja za Dan državnosti, sa zahvalnošću i prijedlogom za suradnju.“

U dopisu SUH podsjeća na brojke koje opisuju tragični položaj umirovljenika u odnosu na cijelu Europsku uniju te sve zemlje u okruženju, te podsjećaju kako troje predstavnika SUH-a sudjeluje u radu savjetodavnog vladinog tijela, Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, ali bezuspješno, jer unatoč inzistiranju predstavnika umirovljeničkih udruga, dosad je održana samo jedna radna sjednica, na kojoj je usvojen program rada. „S obzirom na navedene podatke i činjenice, molimo Vas za potporu pri rješavanju urgentnog pitanja umirovljenika i starijih osoba.“, naglašava SUH.

Navodi se i kako su umirovljeničke udruge, Sindikat i Matica umirovljenika Hrvatske, u više navrata predlagale rješenja, poduzimanje mjera i izmjene zakona koje bi pomogle unapređivanju položaj jedne četvrtine stanovnika Hrvatske. Na žalost, u političkim uvjetima kad se u 20 mjeseci izmijenilo četvero ministara, uvijek počinjemo od početka, a položaj starijih osoba rapidno se pogoršava, te smo sada, iza Bugara, najugroženija skupina starijih u Europskoj uniji. To potvrđuje sve vidljivije siromaštvo, te broj onih koji nemaju dovoljno za puko preživljavanje, skupljaju plastične boce za otkup i hranu po kantama za smeće i po tržnicama.“, naglašava se.

SUH stoga predlaže Predsjednici nekoliko mogućnosti, kratkoročne, odnosno dugoročne naravi, te se očekuje njezin odgovor. Vremena za čekanje naprosto nema, jer stariji stanovnici Hrvatske počinju umirati od stida i gladi.

te stvarno smanjivanje broja invalidskih umirovljenika.“ No Sindikat umirovljenika zadire i u povijesne razloge.

Kada su za vrijeme rata uredbama zakinite mirovine i obustavljeno njihovo usklađivanje, one su vraćene ne samo zato što je tako presudio tadašnji saziv Ustavnog suda, već i zato jer je to politička vlast smatrala svojom obvezom (s obrazloženjem da su umirovljenici na taj način financirali Domovinski rat). Tako je dug starim umirovljenicima vraćen, uz izraze zahvalnosti.

No, kasnije političke elite, i lijeve i desne, zaboravile su vratiti cijeli dug onima koji su umirovljeni nakon 1.1.1999. godine, što bi značilo preračunavanje prve aktualne vrijednosti mirovine na bazi vraćenog duga umirovljenicima.

► Dignite mirovine za 19 posto

Naime, ako povećavate mirovine jednih, onda morate povećati i mirovine drugih, kako ne bi došlo do razlika! Ako su se toga i sjetili, da i teret recesije većim dijelom prebace na leđa umirovljenike, zaboravili su taj dug vratiti i zahvaliti. Sad im je normalno da umirovljenike još optuže da ih je previše, da su društveni teret i balast. Da jedu budućnost mladih.

Riječ je o dugu radničkim, a ne povlaštenim umirovljenicima, a taj dug može biti namiren samo povećanjem radničkih mirovina za 19 posto, koliko još uvijek zaostaju za „starim“ mirovinama. To je ono što tražimo. Tražimo i posebnu zaštitu umirovljenika s najnižim mirovinama, i socijalnu naknadu (tzv. nacionalnu mirovinu) za starije od 65 godina koji nisu ostvarili pravo na mirovinu – i to iz državnog proračuna, a ne mirovinskog fonda“, naglašava Sindikat umirovljenika. Dakle, a ako je izostao novi preračun vrijednosti AVM-a, posve je prirodno i dokazivo je da je riječ o pogrešnoj računici mirovina od 1.1.1999. godine.

► Rat je gotov, vratite dugove

„Rat je gotov. Recesija je gotova. Vratite dugove svim umirovljenicima, a ne samo povlaštenima“, piše u priopćenju.

„I zato se sada glasno i javno upitajmo zašto smo mi hrvatski umirovljenici postali najsiromašniji u EU? Koja je naša odgovornost za takvo stanje? Zašto smo odšutjeli kad su nam 2010. godine ukinuli usklađivanje mirovina? Zašto ne tražimo da nam vrate oduzeto, već da dugove vraćaju povlaštenim umirovljenicima? Zašto šutimo i čekamo da nam oduzmu i dostojanstvo.

Došao je trenutak da se pripremimo za izlazak na ulice i da pokažemo da naše strpljenje i trpljenje nije zanavijek.

Iako smo i sada na ulicama i trgovima, ali poslijepodne, kada skupljamo otpatke na tržnicama ili noću, kad skupljamo plastične boce i hranu po kantama za smeće, sada na-

javljujemo zajednički pohod na hrvatske trgove, pa i na Trg svetog Marka.

Pozivamo sve građane, osobito naše potomke – djecu i unuke, da se pripreme i pridruže nam se te kroz borbu za naše veće mirovine, izbore i budućnost za svoje vlastite. Ovako će i oni ostati bez svojih.

Posebno pozivamo hrvatske branitelje da obrane one koji su stvorili zemlju koju su imali čast braniti. Kao što su se radnički umirovljenici borili da vaše mirovine budu usklađivane po jedinstvenoj formuli. Budite u jesen s nama.

Pokušali smo se izboriti za veća prava umirovljenika i starijih osoba, za budućnost naše djece i unuka, institucionalnim putem, sudjelovanjem u raznim tijelima vlasti, ali nije išlo. Svi naši zahtjevi ostali su neodgovoreni. Stoga smo prisiljeni iskoristiti i onu posljednju instancu borbe, aktivno izražavanje nezadovoljstva.“

► I prije 20 godina bili smo na ulicama

„Prošlo je više od 20 godina otkad se 15.000 umirovljenika na poziv Sindikata umirovljenika Hrvatske okupilo kako bi se izborili za povrat duga umirovljenicima, a pitanje je i dalje aktualno. Vraćen je dug starim umirovljenicima, dok su oni umirovljeni nakon 1.1.1999. i dalje zaknuti za 19 posto. Stoga tražimo hitno povećanje AVM (aktualna vrijednost mirovine) za 19 posto.“, naglašeno je u najavi prosvjeda.

„Hrvatska je zemlja s najnižim mirovinama, a bit će još gore s modelom drugog mirovinskog stupa pod direktnom kontrolom i upravljanjem inozemnih banaka; s modelom kakav ne poznaju zapadnoeuropske zemlje, dok su ga zemlje poput Poljske, Češke, Slovenije i Slovačke preoblikovale u dobrovoljnu štednju, a Mađarska ga je ukinula. Zato podržavamo da se za buduće umirovljenike, dodatak mirovini isplati proporcionalno njihovim godinama pune štednje u prvom mirovinskom stupu međugeneracijske solidarnosti. Niti jedan umirovljenik ne smije biti žrtva promašenih politika.

Poručujemo kako ne pristajemo na starost u bijedi i nesigurnosti, ne pristajemo da polovica umirovljenika ne može živjeti od teško stečene mirovine.

Umirovljenici i umirovljenice, svi koji ste u solidarnosti s najranjivijom generacijom u ovoj zemlji, pripremite se. **Mi smo ovu zemlju izgradili svojim radom, mi smo se izborili da naša djeca i unuci mogu živjeti u slobodi i socijalnoj sigurnosti. Zato budite spremni za jesen. Krećemo po svoja prava!“**

Jesu li mirovine pripadnicima HVO-a plaćene radničkim mirovinama?

„Trebali ste taj novac izdvojiti iz proračuna, a ne iz radničkih mirovina, jer su radničke mirovine ionako preniske da bi se iz njih plaćale i vojničke mirovine.“

Piše: Jasna A. Petrović

Početak isplate dugova iz 2007. godine pripadnicima HVO-a podigao je puno prijepora u javnosti, te ocjena kako je riječ o „trgovačkom“ dealu Glasnovića i Plenkovića. No, doista to nije uopće u pitanju, mada se takav zahtjev našao na listi od pet Glasnovićevih zahtjeva za njegov glas. Stvar traje puno duže i ima ozbiljnije konotacije no što se čini.

1. Obavijesti s web stranice

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je prvo 7. travnja na svojoj web stranici www.mirovinsko.hr objavio dugu, administrativnim jezikom oblikovanu, „Obavijest korisnicima mirovina koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane (HVO) i članovima njihovih obitelji“, s objašnjenjem da je u tijeku obrada podataka radi isplate zaostalih svota mirovina svim korisnicima mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini, a koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji (HVO), s obzirom na to da su ispunjeni uvjeti za isplatu prema Odluci Vlade Republike Hrvatske donesenoj u listopadu 2016. godine.

Toj su obavijesti kroz više godina prethodile kraće obavijesti na istu temu, kojima se naglašavalo kako „još nisu ispunjeni uvjeti“ za isplatu duga pripadnicima HVO-a, što je u prijevodu značilo kako Hrvatska nema novaca, pa još neće isplatiti ono na što se obvezala, odnosno da to državnim financijašima nije bilo visoko na listi prioriteta.

2. Refundacija s posebnog konta

Kako to onda da su se u listopadu 2016. konačno stekli uvjeti? To se nazire iz obrazloženja kako je „ovom Odlukom propisano da se sredstva od povrata mirovina, ostvarena uplatom nositelja mirovinskog osiguranja u državama nastalim na području bivše Jugoslavije, koriste za isplatu neisplaćenih svota mirovina korisnicima koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članovima njihovih obitelji“.

I tako je, nakon obrade podataka, isplata započela u svibnju 2017., i to za sve korisnike koji potražuju zaostatke za 2007. godinu. Tadašnji u nizu ministara rada i mirovinskog sustava, Tomislav Čorić, potrudio se u emisiji Otvoreno na HTV (uživo, 10. svibnja) pojasniti kako su 1.7.2006. Vlada RH i Vlada BiH potpisale ugovor o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili članovi Vijeća hrvatske obrane i članova njihovih obitelji. Temeljem tog ugovora 2007. godine 715 pripadnika vijeća HVO-a steklo je pravo na mirovine. Njihovi zahtjevi su rješavani postupno, pa je tako došlo do kreiranja duga zbog neisplate.

Čorić je zatim zadovoljno priopćio javnosti da su sredstva koja će biti korištena za isplate tih mirovina - sredstva preraču-

na zemalja bivše Jugoslavije koji imaju prema hrvatskom mirovinskom osiguranju, te se nalaze na posebnom kontu.

3. Koktel dva međunarodna ugovora

Halo, ministre, stanite malo? Znači li to da ste odobrili da se sredstva isplaćena umirovljenicima u Hrvatskoj te refundirana Hrvatskoj po jednom međunarodnom ugovoru, isplaćuju za dug „stradalnicima HVO“ - po drugom međunarodnom ugovoru?

Djeluje zbrkano? Hajdemo polako. Podsjetimo prvo kako Hrvatska i BiH imaju potpisana dva međunarodna ugovora u ovom području, i to Ugovor o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine (‘Narodne novine, Međunarodni ugovori’, broj 3/2001), koji je stupio na snagu 1.11.2001., a odnosi se na tzv. obične radnike, te Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji (‘Narodne novine’, Međunarodni ugovori broj 2/2006), a stupio je na snagu 1.7.2006.

Dakle, sada su pripadnici HVO i njihove obitelji iz BiH dobili novac (i) od duga BiH za mirovine isplaćene radnicima čiji su poslodavci bili iz te zemlje. A riječ je o dugu za mirovine koje su isplaćivane na teritoriju Hrvatske od 8.10.1991. do trenutka potpisa ugovora o socijalnom osiguranju. Raspadom Jugoslavije, naime, svaka država preuzela je isplate mirovina svojim građanima, no kasnijim bilateralnim ugovorima države su trebale preuzeti isplate za one koji su radili i plaćali doprinose u tim državama.

4. Ipak su to radničke mirovine

U Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (HZMO) evidentirano je, međutim, još oko 9.000 neriješenih predmeta u kojima se tek sada rade preračuni mirovina i sastavljaju odštetni zahtjevi, pa će tako ukupna potraživanja prema drugim državama biti poznata tek nakon okončanja svih tih postupaka.

Netko bi rekao kako je sve u redu, ali nije. Prvo, riječ je novcima koji su se desetak godina zaboravljali požurivati i refundirati, te nisu samo iz BiH, već i iz drugih bivših republika. Uostalom, zašto se nisu već prije uprihodila? Zašto HZMO nije od 2001. do 2016. inkasirao kumulirane dugove iz 1991. na dalje?

Predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske, sudionica spomenute emisije Otvoreno, Jasna A. Petrović, protuslovi-la je ministru Čoriću. Riječ je, rekla je Petrović, o povratku već isplaćenih sredstava za mirovine, riječ je o običnim radnicima raznih struka koji su radili za srpskog ili makedonskog ili bosansko-hercegovačkog poslodavca, koje, temeljem potpisanih međunarodnih ugovora, sada njihovi fondovi trebaju vraćati.

„Trebali ste taj novac izdvojiti iz proračuna, a ne iz radnič-

kih mirovina, jer su radničke mirovine ionako preniske da bi se iz njih plaćale vojničke mirovine.“, zaključila je Petrović, a to je pojasnio i nazočni bivši ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mrišić, rekavši kako je svima jasno da se sada to isplaćuje zbog Željka Glasnovića koji je HDZ-u dao potporu za izglasavanje novog predsjednika Sabora. Podsjetimo usput kako rečeni Glasnović prima mirovinu i kao pripadnik HVO-a i drugu kao hrvatski branitelj; dakle, dvije legalne braniteljske generalske visoke mirovine, kao da je paralelno vodio dva rata i bio kloniran na dva mjesta u isto vrijeme.

5. Zašto HZMO, a ne država?

„HZMO je prikupio oko 80 milijuna kuna za dugove pripadnicima HVO-a, a u ovom kontekstu ta sredstva nemaju veze s našim proračunom, jer su ona uplaćena u HZMO“, objasnio je Čorić, pa, kao, stoga nisu niti trebala biti u proračunskom planu, a posebno ga je uvrijedilo što se sve to dovodi u vezu s Glasnovićem.

Ipak, priča ne ide baš tako. Država se obvezala da će platiti dugove HVO-o braniteljima, ali novac za to dugovanja ova vlada nije osigurala u državnom proračunu za 2017., a niti u projekcijama za 2018. Kako ovoj vladi to nije bilo prioritarno, čak i desno orijentirani portali preporučili su pripadnicima HVO-a, da svoja očekivanja objese mačku o rep, iako je bivša ministrica rada i mirovinskog sustava u nizu, Nada Šikić, preusmjerena u zamjenicu v. d. ravnatelja HZMO-a, čvrsto obećala da će biti „ispravljena dugogodišnja nepravda prema Hrvatima iz BiH, pripadnicima HVO-a“. Tu priča dolazi do zida: ako nešto nije u proračunskom planu, ne može biti niti isplaćeno! Zato toliki napor bivšeg ministra Čorića i dugih za dokazivanjem kako dug pripadnicima HVO-a nije isplaćen iz proračuna.

6. U svakom slučaju – pritisak

Isplata zaostataka pripadnicima HVO-a od Ministarstva rada i mirovinskog sustava, jedan je od pet zahtjeva koje je za potporu Vladi tražio i dobio nezavisni saborski zastupnik Glasnović, a sporazum su uz njega potpisali premijer Andrej Plenković, ministar branitelja Tomo Medved i državna tajnica u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija Zdravka Bušić.

Ipak, je li isplata rezultat političke trgovine ili ne, doista je ovdje nebitno, jer je Hrvatska već godinama suočena s brojnim sudskim tužbama pripadnika HVO-a, od kojih je četrdesetak već pravomoćno završeno u korist tužitelja.

Bivši ministar branitelja Predrag Matić tvrdi da je Hrvatsku za neisplaćene invalidnine tužilo 200 pripadnika HVO-a, što je dosad koštalo oko 45 milijuna kuna. Među tužiteljima je bio i mafijaš Vinko Žuljević Klica, ubijen 2015. u Sesvetama, koji je utrazio gotovo milijun kuna. Rekorder je bivši HVO-ovac koji živi u Vodicama s isplaćenih više od 2,5 milijuna kuna. Matić kaže da se on zaustavio val tužbi tako da je zatražio da svi potražitelji donesu potvrdu da su hrvatski branitelji pa će dobiti novac.

7. Sakupljači „perja“

Onda se brzinom svjetlosti mijenjaju vlade i ministri, pa odjednom, za vrijeme Oreškovića postavljen je novi v.d. ravnatelj HZMO-a Ivo Bulaja, koji pokreće godinama zamrli posao preračuna i refundacije mirovina te je djelatnicima tog Zavoda, naloženo hitno rješavanje upravo tih predmeta. Prema njegovoj je odluci rok za okončanje postupaka preračuna u predmetima, u kojima treba pokrenuti postupak po službenoj dužnosti

prema inozemnom nositelju i donijeti rješenje o određivanju mirovina, bio 31. prosinca 2016., a broj predmeta u kojima je trebalo donijeti rješenje o određivanju mirovina na dan 30. studenoga 2016. je 3.538.

Točno da je dinamika uplate sredstava ovisila o inozemnim nositeljima, ali HZMO poduzeo je sve da se to požuri te da isplata započne što prije. Desni portali su slavili Šikić i Bulaju, no oni, gle čuda, nisu bili adekvatno nagrađeni za svoj ekstremno domoljubni napor. Navodno je Čorić preporučio za novog ravnatelja mladog zaposlenika Croatia Osiguranja i zamjenika Komisije za financije HDZ-a, Josipa Aladrovića, koji je do tog trenutka jedini kontakt s mirovinskim sustavom imao, kako je sam rekao na jednoj sjednici Upravnog vijeća HZMO-a, „kad mu je poslodavac davao odrezak od isplate plaće na kojem se vidjelo da mu je uplatio mirovinski doprinos“.

8. Izjednačavanje po oružju

No, priča ovdje ne prestaje, jer, iako se novim nacrtom prijedloga Zakona o braniteljima ne navodi svojedobno predlagana definicija kako je „hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i državljanin RH, koji je kao pripadnik oružanih postrojbi HVO-a sudjelovao u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, odnosno suvereniteta RH i BiH“, za što je bivša ministrica branitelja Jadranka Kosor upozorila kako je riječ o opasnoj formulaciji, u novom se Nacrtu prijedloga Zakona o pravima branitelja ipak predviđa maksimalno izjednačenje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i pripadnika HVO kroz dopune međunarodnog ugovora za tu populaciju iz BiH.

Vrlo je vjerojatno da je sadašnji zamjenik ravnatelja Ivo Bulaja nedavno boravio u Sarajevu kako bi se započeli pregovori o proširenju tog međunarodnog ugovora. U preambuli novog Zakona u čak tri alineje piše: „zaštiti stečena prava pripadnika Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji; omogućiti ostvarivanje određenih prava po ovom Zakonu i pripadnicima HVO-a i članovima njihovih obitelji; te predvidjeti donošenje izmjena i dopuna Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji kojim će regulirati prava pripadnika Hrvatskog vijeća obrane“.

9. Razdvojiti posebne i opće mirovine na pojedinačnoj razini

Riječ je, prema procjeni, o 949 korisnika takvih mirovina. No, nijedna projekcija ne uključuje rješavanje pitanja 10.009 pripadnika HVO-a koji već dobivaju mirovinu, ali su ostali bez prava na invalidnine koju su godinama primali jer su 2013. izbrisani s popisa hrvatskih branitelja. Dio njih je tužio RH i dobiva sporove.

Koliko će koštati taj prošireni paket prava HVO-vaca za obranu suvereniteta BiH, ne zna se, ali u ime mizernih radničkih mirovina hrvatskih radnika, potrebno je javno i glasno postavljati pitanja, kako se ponovo ne bi dogodilo da se država namiruje iz radničkih fondova.

I zato dodajmo kako je konačno potrebno dovršiti detaljno i cjelovito razdvajanje svih dijelova mirovina po posebnim propisima na pojedinačnoj razini, kao što je svojedobno započeto, pa stornirano. Ovako se i posebne i opće mirovine prikazuju u katastrofičnom paketu. Braniteljska prava treba u cijelosti pokriti iz državnog proračuna, a nikako iz mirovinskog fonda. Ta prava trebaju snositi svi građani, jer svi uživaju boljitak nezavisne domovine.

Ipak se kreće! Konačno bolja zaštita starijih!

Zakonodavcima je došlo do mozga da su starije osobe u sve težem položaju – kako materijalnom tako i društvenom. Nakon brojnih inicijativa SUH-a, ali i Ureda pučke pravobraniteljice, Ministarstvo pravosuđa je konačno u Zakon o zaštiti nasilja obitelji uvrstilo starije kao posebno ranjivu kategoriju i predvidjelo kažnjavanje onih koji ih zlostavljaju i zanemaruju. No, još uvijek smo daleko od uspostave zaštite od zloporaba, jer je Zakon o obveznim odnosima koji regulira dosmrtno i doživotno uzdržavanje – podnormiran

Piše: Ana Kuzmanić

Između pet i deset posto starijih osoba diljem svijeta izloženo je ekonomskom zlostavljanju, a posebno šokantan je podatak kako starije osobe najčešće ne prijavljuju ekonomsko zlostavljanje, kako zbog neugode i srama tako i zbog mogućnost i da se obrate osobi od povjerenje, istaknuto je od strane Ujedinjenih naroda povodom Svjetskog dana svjesnosti o zlostavljanju starijih osoba, koji se obilježava svake godine 15. lipnja.

Iako je to nekad bila tabu tema, danas je ovaj problem prepoznat diljem svijeta. Međutim, i dalje ostaje jedan od najmanje istraženih oblika nasilja u nacionalnim anketama te jedna od

najmanje naglašenih tema vezanih za nasilje u nacionalnim akcijskim planovima. Zlostavljanje često uključuje krađu, krivotvorenje, zloupotrebu vlasništva i punomoći kao i zabranu pristupa financijskim sredstvima. U skladu s Planom održivog razvoja do 2030. godine i Međunarodnog madridskog plana o akciji za starenje, starije osobe imaju pravo na dostojanstveni život u starosti, slobodan od svih oblika zlostavljanja, uključujući financijsko i materijalno, koje može dovesti do siromaštva, gladi, beskućništva, ugroženog zdravlja i dobrobiti, pa čak i do preuranjene smrti.

► Dosmrtno zlostavljanje

Ured pučke pravobraniteljice navodi kako starije osobe u Hrvatskoj zbog istih razloga, kao i u ostatku svijeta, ne prijavljuju zloporabe ugovora o dosmrtnom ili doživotnom uzdržavanju, oblik ekonomskog zlostavljanja zbog kojeg često ostaju i bez skrbi i bez imovine. Sindikat umirovljenika Hrvatske upravo na problem ekonomskog zlostavljanja starijih osoba upozorava niz godina, a posebno dobru suradnju po pitanju prevencije ostvaruje s Uredom pučke pravobraniteljice u smislu prijava pojedinih slučajeva i pokretanja izmjena Zakona o obaveznim odnosima koji regulira ugovore o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju.

Prema posljednjim informacijama iz Ministarstva pravosuđa koje se prije nekoliko mjeseci oglasilo na inicijativu SUH-a o izmjenama Zakona o obaveznim odnosima kojima se traži ukidanje ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, uspostavljanja registra uzdržavatelja i drugog, pri izmjenama Zakona u obzir će se uzeti SUH-ovi prijedlozi prije čega će uslijediti široka rasprava o problemima vezanima za ugovor o uzdržavanju. Barem je tako obećao prethodni ministar pravosuđa, a sigurni smo da će i novi ostati pri obećanju.

► Porezna reforma pospješila industriju lešinarstva

U svojim godišnjim izvješćima, pučka pravobraniteljica Lora Vidović niz godina upućuje preporuke Ministarstvu pravosuđa i Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, pa je tako u Izvješću za 2016. preporučila i zakonske izmjene kojima bi sudski postupci radi raskida ovih ugovora bili žurni, a prvo ročište održavalo bi se u roku od 15 dana od pokretanja postupka.

No, upozoravaju iz Ureda pučke pravobraniteljice, snažniji zaštitni mehanizmi još uvijek nisu uvedeni, a sustav je i dodatno fleksibiliziran u sklopu porezne reforme početkom godine. Tada su bliži srodnici s kojima stariji potpisuju ugovor o dosmrtnom uzdržavanju oslobođeni od plaćanja poreza na promet nekretnina.

► (Ne)dovoljan pomak u zaštiti starijih

Unatoč svemu tome, pozitivan pomak u pogledu zaštite starijih osoba napravljen je uvrštavanjem starijih osoba u Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji u kojem je posebno propisana njihova zaštita. Vrlo važno je kako će zakonom zanemarivanje starijih, poput ostavljanja teže pokretne osobe same cijelog dana ili neredovito hranjenje, postati kažnjivo. No, iako su ove promjene značajne, zaštita starijih osoba morala bi biti još učinkovitija. Zato je pravobraniteljica početkom lipnja Ministarstvu pravosuđa ponovila argumente koje im je uputila u ranijoj fazi izrade Zakona.

Primjerice, potrebno je uvesti obvezu tijela socijalne skrbi da starijim osobama, žrtvama obiteljskog nasilja, žurno osiguraju socijalne usluge u njihovom domu, kako bi im se omogućilo

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

da u njemu i ostanu. Ostaje nejasno i zašto je donja granica novčane kazne za prekršaj neprijavlivanja nasilja u obitelji (3.000 kuna) veća nego za počinjenje nasilja u obitelji (1.000 kuna)?

Također, pojedine žrtve nisu uvijek spremne na sudski postupak kad se za pomoć ili savjet obraćaju instituciji ili

udruzi, zato je potrebno propisati obvezu dobivanja njihovog pristanka na prijavu nasilja. Naime, ponekad im je u prvom trenutku potrebna samo psihološka i druga pomoć a, ovisno o slučaju, primarno ih može biti nužno i osnažiti za sudjelovanje u prekršajnom postupku. No, prema postojećem Zakonu, kao i

prijedlogu novog, stručne osobe dužne su prijaviti nasilje i bez pristanka. Ipak, dokle god se izmjene zakona ne formaliziraju, zaštita starijih ostaje lista lijepih želja. A dok se konačno Zakonom o obveznim odnosima ne regulira pitanje ugovora o uzdržavanju i biznisa koji se oko toga razvio, nema niti lijepih želja.

SVJEDOČANSTVO NATAŠE P.

Patnja umjesto skrbi

Nataša je čitav život posvetila skrbi za životinje, posebice mačaka i želja joj je bila otvoriti azil u Oborovu, ako već to država nije u stanju uraditi. Postala je žrtva ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, prevarila je dojučerašnja kolegica koja joj je umjesto skrbi priuštila samo patnju. *Institucije pravne države, gdje ste?*

Posljednjih nekoliko godina sve češće se u medijima pojavljuju tužne priče zlostavljenih i iskorištavanih starijih osoba, a najšokantnija bude činjenica da su njihovi zlostavljači članovi obitelji ili uzdržavatelji s kojima su potpisali ugovore o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju. SUH-ovom se Pravnom savjetovalištu tijekom godina obratilo više stotina prevarenih ljudi za pomoć. Nažalost, za većinu njih bude donekle prekasno jer su ugovor već potpisali, nekima je već oduzeta imovina te su ostali prepušteni na milost i nemilost sudova i uzdržavatelja. Kako smo u već nekoliko navrata pisali, postupak raskidanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju dugotrajan je, skup i teško je dokazivo da uzdržavatelj ne ispunjava ugovorne obveze. Uglavnom, gotovo i nema presude u korist prevarene i zanemarene uzdržavane osobe.

► Nataša P. u raljama ugovora o dosmrtnom

Prije nekoliko mjeseci javio nam se prijatelj Nataše P., teško pokretne osamdesetogodišnjakinje, s detaljnom dokumentacijom i obrazloženjem njenog slučaja. Naime, s obzirom na lošije zdravstveno stanje Nataša je u veljači 2016. godine potpisala ugovor o dosmrtnom uzdržavanju s dojučerašnjom kolegicom Dubravkom iz jedne udruge za zaštitu životinja, a problemi s uzdržavanjem počeli su nedugo nakon sklapanja ugovora.

Umjesto Dubravke, kućanske poslove je obavljala njezina prijateljica, ali je za to tražila novčanu naknadu od Nataše, a čak je i dio namještaja izbačen iz kuće. Situacija se dodatno pogoršala nakon što se Nataša vratila iz bolnice gdje je bila na različitim pretragama. Dubravkini posjeti postali su sve rjeđi, zbog čega je Nataša u konačnici predložila raskid ugovora, za što Dubravka nije ni htjela čuti. Kasnije situacija postaje sve gora, uz verbalne napade krenule su i prijetnje da će prodati nekretninu jer je

činom potpisivanja dosmrtnog ugovora sve preneseno na „uzdržavateljicu“. Dubravka ne želi izgubiti masnu lovinu, pa je brzo staricu proglasila dementnom i prijetila joj prisilnim smještajem u dom za starije.

Srećom, uz Natašu su njeni prijatelji koji su krenuli u rješavanje čitave situacije – od same nabave kopije ugovora koji joj nije ni bio dostavljen, preko prikupljanja čitave dokumentacije, pa do pokretanja parnice za raskid ugovora. Tek nakon većeg angažmana, u siječnju ove godine otkriveno je da je u zemljišne knjige na temelju darovnog ugovora još u studenom kao vlasnica na nekretnini upisana Dubravkina kćer, dok su Dubravka i njen suprug upisani kao korisnici uzdržavanja temeljem istog imanja, premda u zemljišnim knjigama krajem 2016. godine tom upisu nije bilo ni traga.

Lukava pravna mučka. Uzdržavateljica preuzima nekretninu i s njom postaje uzdržavana osoba, kako bi se zameli tragovi.

► Neljudski uvjeti umjesto azila za mačke

Nataša, iako teško pokretna, neodvojivo je vezana za zaštitu životinja, posebno mačaka, zbog čega je svojedobno i doselila u Oborovo pokraj Zagreba gdje je željela otvoriti azil za mačke. Prije mjesec dana ponovno nas je nazvala Natašina prijateljica Višnja koja nas je obavijestila da je Nataša opet u bolnici te da se ne zna što je sa životinjama do kojih joj je toliko stalo.

Provjerili smo ovih dana. Srećom, i Nataša i životinje su uredi, a Dubravka je povećala svoje „posjete“ čim bi se Natašino zdravlje pogoršalo. Iako je postupak za raskid ugovora o dosmrtnom uzdržavanju u tijeku, Nataša je još uvijek pod Dubravkinom „skrbu“ te je ponovno prepuštena njenoj dobroj volji. O čitavom slučaju obaviještena je i pučka pravobraniteljica koja je obećala pomoć.

Natašina priča je nažalost jedna od mnogih. Kao i što smo upozoravali, bez povećanog nadzora nad udomiteljima i uzdržavateljima, bez ubrzanih sudskih postupaka, registra uzdržavatelja i doista regulirane skrbi o starijima, sličnih priča bit će sve više. A tada će već biti kasno da nešto napravimo za njih kao društvo...

ZABA I PBZ, kad ćete umirovljenike informirati o ovrhama?

Nakon što je Sindikat umirovljenika Hrvatske 2013. godine pokrenuo inicijativu o obavještavanju umirovljenika o obračunatim ustegama/ovrhama iz mirovinskih primanja, tek su sredinom 2015. godine pokrenuti konkretni koraci od strane HZMO-a prema bankama da se realizira inicijativa SUH-a.

S obzirom da je predstavnica SUH-a u Upravnom vijeću HZMO-a postala već svima dosadila postavljanjem pitanja o pravu na informiranje o detaljima ustega, a osobito ovrha, kako bi se spriječilo da ovršeni umirovljenici kad plaćaju duplo, nakon četiri godine borbe za ostvarivanje ustavnog prava na informacije o vlastitim financijskim sredstvima, tek 18 od 25 poslovnih banaka preko kojih se isplaćuju mirovine obavještava korisnike o ustegama.

Pet banaka - Sberbanka, Splitska banka, Privredna banka, Zagrebačka banka, Raiffeisenbanka – HZMO-u su dale obećanje kako će s obavještavanjem korisnika započeti tijekom prve polovice 2017. godine, no kako imamo informacije, to još nisu započele. Primorska banka i Partner banka nikada nisu dostavila čak ni odgovor HZMO-u vezano za obavještavanje korisnika o ustegama, točnije od samog početka ignoriraju požurnice, obavijesti i ostale dopise.

• Informiranje korisnika nije prioritet poslovanja

Na sjednici Upravnog vijeća HZMO-a od 5. svibnja 2017. godine, tadašnji pomoćnik ravnatelja Ante Babić rekao je kako su „banke aktivnosti provodile u skladu sa svojim mogućnostima i prioritetima u poslovanju, na što Zavod ne može utjecati“. Ukratko, prioritet banka nije informiranje korisnika o njihovim financijskim sredstvima.

Kako je predsjednica SUH-a Jasna Petrović istaknula na istoj sjednici Upravnog vijeća, nedostupnost informacija protivna je Ustavu, a i nezamislivo je da poslodavac ustegne dio sredstava bez informacija na što se ustegnuta sredstva odnose. „Ako HZMO ne poduzme potrebne korake da Zagrebačka banka i Privredna banka počnu poštovati Ustav RH, SUH će biti prisiljen poduzeti druge mjere, npr. sugerirati umirovljenicima da otvore tekuće račune u drugim bankama“, kazala je Petrović.

• Tri ovrhe na jedan račun

Podsjećamo, u ustegama spadaju ovrhe, krediti, krediti prema poslovnoj suradnji, te premije dopunskog zdravstvenog osiguranja, a prema podacima za ožujak ove godine, najveći broj otpada

na premije dopunskog zdravstvenog osiguranja (272.261 korisnika), a slijede ovrhe s 54.822 korisnika s ukupno 54.990.681,53 kuna. Iako takav broj korisnika u usporedbi s ukupnim brojem ovršenih nešto manji od njihova udjela u toj dobnoj skupini (16.75%), važno je ono što ističe sudac Trgovačkog suda Mislav Kolakušić kada komentira Ovršni zakon.

„Znamo da u Hrvatskoj imate 95 tisuća umirovljenika koji imaju prosječnu mirovinu od 230 kuna, daljnjih 88 tisuća koji imaju 700 kuna, pola milijuna hrvatskih umirovljenika ima mirovinu manju od 1500 kuna. A samo jedan račun, primjerice Holdinga od 200 kuna, vama predstavlja tri ovrhe po najmanje 800 kuna. Možete biti dužni od 1.800 do 2.400 kuna temeljem troškova ovrhe za samo jedan jedini račun“.

Kolakušićeva poanta je da Ovršni zakon pogoduje samo uskom krugu pojedinaca iz odvjetništva i javnog bilježništva, jer iz ovršnog postupka ni jednom izmjenom nije maknuta financijska agencija, a niti javni bilježnici, koji su nepotrebni trošak. Osnovna svrha ovršnog postupka je naplata potraživanja, a ne dodatno haraćenje građana i građanki, što sadašnji Ovršni zakon predstavlja jer zbog samo jedne lipe duga, osobu se može ovršiti i naplatom raznoraznih haraća je dovesti do basnoslovnog iznosa.

KAD ĆE MIROVINE OPET NOSITI POŠTARI

Inicijativa SUH-a za ranjive i nemoćne

Sindikat umirovljenika Hrvatske je u prošlom sazivu Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, u vrijeme dok je stvarno postojao kakav-takav dijalog s predstavnicima umirovljeničkih udruga, oštro reagirao protiv prijedloga tadašnjeg ministra rada i mirovinskog sustava Miranda Mrsića da se u cijelosti ukine dostava mirovina putem pošte.

Teškom mukom se postiglo da mogućnost dostave zadrže umirovljenici koji su to pravo već prije ostvarili, no SUH-ov prijedlog da i nakon 1.1.2014. slabije pokretnima ili onima na otocima i udaljenim naseljima bude omogućeno da im poštara donese mirovinu, nije prihvaćen. Dakako da dostava poštom košta HZMO, ali nije razumljivo da se zbog dila s bankama, obveže baš sve kasnije umirovljene da moraju otvoriti račun u banci, ako žele primiti svoju mirovinu. SUH je prije godinu dana pokrenuo inicijativu da se besplatna dostava mirovine ponovno uvede za ugrožene skupine umirovljenika, a osim inicijative na Upravnom vijeću HZMO-a, SUH je podnio i prijavu slučaja Uredu pučke pravobraniteljice, koji je taj problem uvrstio u izvještaj za 2016. godinu te poslao preporuku Ministarstvu rada i mirovinskog sustava da uredi pitanje dostave mirovina jer, između ostalog, zbog nepostojanja zakonskog rješenja dolazi do zlouporaba.

Predsjednica SUH-a Jasna Petrović u više navrata podsjetila je kako sadašnje rješenje po kojem umirovljenik mora imati otvoren račun u Hrvatskoj poštanskoj banci i aktivnu uslugu Bankomat na domu (koju plaća 10 kuna + 1% iznosa isplate) nije dobro, jer se tako pogoduje isključivo jednoj banci, a osim toga obveza HZMO-a je ne samo obračunati mirovinu virtualno, već ju i dostaviti korisnicima.

Iako su na Upravnom vijeću HZMO na zahtjev predstavnice SUH-a pismeno izvijestili kako od ukupnog broja umirovljenika tek 113.397, tj. 7.5% posto njih prima mirovine putem pošte, nekoliko puta je naglašeno kako troškovi dostave iznose približno 30 milijuna kuna na godišnjoj razini.

No, u čemu je doista problem saznalo se na istoj sjednici, iako to SUH-u nije bilo „ni u peti“. Navodno mirovina koja se dostavlja poštom, u slučaju potencijalne ovrhe, zapravo ne može biti ovršena. Nadamo se da će prevladati razum te da će apel pučke pravobraniteljice uroditi plodom jer pitanje dostave mirovina poštom nije pitanje financija, već socijalne osjetljivosti spram nepokretnima, polupokretnima, osobama s invaliditetom, socijalno isključenima itd. Ujedno, to je korak ka HZMO-u kojem će u fokusu biti korisnik, a ne (samo) profit.

Ana Kuzmanić

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SRPNJU 2017.

NOVOSTI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

ODLUKE UPRAVNOG VIJEĆA HZZO-a

Deveta redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) održana je 29. lipnja 2017. godine. U nastavku donosimo najvažnije odluke.

Prijava projekta eHZZO – izgradnja integriranog informacijskog sustava HZZO-a

HZZO je u suradnji s Ministarstvom zdravstva 21. lipnja 2017. godine prijavio projekt eHZZO – izgradnja integriranog informacijskog sustava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Projekt je prijavljen Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje kao projektni prijedlog u postupku ograničene dodjele bespovratnih sredstava trajnog modaliteta Razvoj e-usluga.

Projektom eHZZO se razvija novi IT sustav s ciljem uspostave efikasnijeg upravljanja i nadzora u zdravstvenom sustavu.

Novim središnjim IT sustavom HZZO-a povećat će se učinkovitost i transparentnost cjelokupnog zdravstvenog sustava, omogućiti digitalna razmjena podataka s nacionalnim i međunarodnim institucijama te interoperabilnost na svim razinama.

Sustav će omogućiti lakšu komunikaciju prema vanjskim korisnicima, visoku dostupnost podataka nužnih za upravljanje poslovnim procesima i izvješćivanje.

Sustavom se doprinosi zdravstvenoj zaštiti visoke kvalitete te razvoju novih e-usluga za osiguranike.

Ugovoreni dodatni postupci magnetske rezonance

U skladu s uputom Ministarstva zdravstva ugovoreni su dodatni postupci magnetske rezonance (MR) za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2017. godine.

Dodatni postupci ugovoreni su na temelju praćenja listi čekanja, kako bi se osigurala dostupnost provođenja postupka magnetske rezonance u županijama gdje se pokazala potreba.

Dodatne postupke MR HZZO je ugovorio u Splitsko-dalmatinskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji.

IZ SADRŽAJA:

- Prijava Projekta eHZZO
- Ugovoreni dodatni postupci magnetske rezonance
- Ugovorene dvije nove ordinacije za djelatnost ortodoncije

Za djelatnost ortodontije ugovorene dvije nove ordinacije u Zadarskoj županiji

Za potrebe Zadarske županije gdje već dulje vremena postoji potreba za dodatnim izvršiteljima iz djelatnosti ortodontije, ugovorit će se provođenje zdravstvene zaštite iz djelatnosti ortodontije s dvije nove ordinacije.

Prihvaćene cjelovite lista lijekova HZZO-a

Prihvaćene su cjelovita osnovna i dopunska lista lijekova HZZO-a koje su rezultat redovitog postupanja HZZO-a kod stavljanja lijekova na liste i prilikom utvrđivanja cijena lijekova.

HZZO je proveo postupak godišnjeg izračuna cijena lijekova sukladno odredbama Pravilnika o mjerilima i načinu za određivanje cijena lijekova na veliko i o načinu izvješćivanja o cijenama na veliko, kojim je postignuto sniženje cijena kod ukupno 681 pakiranja lijekova, a smanjit će se i sudjelovanje u cijeni lijeka osiguranih osoba kod nekih lijekova koji se propisuju na recept.

Na osnovnu listu lijekova stavljena su 2 nova lijeka: za liječenje HIV infekcije (emtricitabin + rilpivirin + tenofovir alafenamid) i za liječenje prekomjerne pospanosti (modafinil), a na dopunsku listu lijekova tri nova lijeka: za liječenje šećerne bolesti (saksagliptin + dapagliflozin), za liječenje infekcija kože (fusidatna kiselina + betametazon) i za liječenje nosne kongestije (ksilometazolin + ipratropij bromid).

Dodatno su na liste lijekova stavljene nove generičke i kliničke paralele te novi oblici i/ili nova pakiranja već postojećih lijekova u listi lijekova (na osnovnu listu lijekova 21 lijek u 33 pakiranja, a na dopunsku listu lijekova 7 lijekova u 10 pakiranja).

Uz postojeće lijekove na listi, proširene su indikacije za primjenu: neoadjuvantno liječenje raka dojke uz lijek pertuzumab, liječenje raka želuca uz lijek trastuzumab i liječenje uveitisa uz lijek adalimumab.

O budućnosti zdravstva na simpoziju Mediji i zdravlje

U Grožnjanu je od 23. lipnja do 25. lipnja po šesnaesti put održan simpozij Medij

i zdravlje u okviru Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja.

Mediji i zdravlje jedan su od najvažnijih skupova o zdravstvu u Hrvatskoj koji svake godine otvori goruća pitanja u zdravstvu.

Jedan od važnih ciljeva je i unapređivanje komunikacije između zdravstvenih djelatnika, medija te vodećih ljudi Ministarstva zdravstva, HZZO-a i zdravstvenih ustanova.

Ravnatelj HZZO-a dr. Fedor Dorčić na simpoziju je govorio o troškovima u zdravstvu, o glavnim izazovima i mogućim rješenjima te o svim postojećim razinama eZdravstva.

Organizatori simpozija bili su udruga Difrakcija, Hrvatsko novinarsko društvo-Zbor zdravstvenih i medicinskih novinara i Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Izmjene u sustavu roditeljskih potpora

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim potporama stupa na snagu 1. srpnja 2017. godine („Narodne novine“, broj 59/17.) kojim su povećani iznosi novčanih naknada za roditeljske i roditeljske potpore.

Limit naknade plaće za roditeljski dopust zaposlenih i samozaposlenih roditelja za prvo i drugo rođeno dijete, umjesto dosadašnjih 80% proračunske osnovice, odnosno 2.660,80 kuna, povećan je na 120% proračunske osnovice, odnosno 3.991,20 kuna.

Limit naknade plaće za roditeljski dopust za blizance, treće i svako sljedeće dijete povećan je sa 50% proračunske osnovice, odnosno 1.663,00 kuna na 70% proračunske osnovice, odnosno 2.328,20 kuna.

Nezaposleni roditelji i roditelji izvan sustava rada, koji su dosad imali pravo na novčanu naknadu u iznosu od 50% proračunske osnovice, odnosno 1.663,00 kuna, sada će ostvarivati naknadu u iznosu od 70% proračunske osnovice, odnosno 2.328,20 kuna.

Novčana naknada tijekom korištenja prava na dopust radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju i prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta povećana je s 65% proračunske osnovice, odnosno 2.161,90 kuna na 70% proračunske osnovice, odnosno 2.328,20 kuna.

Uz navedeno, sve naknade (za sve kategorije korisnika) ne mogu iznositi manje od 70% proračunske osnovice (uključujući i slučaj neispunjavaanja uvjeta staža osigu-

• Donesene osnovna i dopunska lista lijekova HZZO-a

• Simpozij Mediji i zdravlje u Grožnjanu

ranja kod korištenja bilo kojeg od prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora).

Korisnici prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora prvu isplatu novčane

naknade u povećanom iznosu ostvarit će u mjesecu kolovozu 2017. godine, kada će im biti isplaćene naknade za mjesec srpanj 2017. godine.

Zdravstvena zaštita izvan mjesta prebivališta

Osigurane osobe HZZO-a, koje privremeno borave izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta (npr. službeni put, godišnji odmor) imaju pravo u slučaju akutnih stanja npr. traume, akutne upalne i zarazne bolesti, akutnog poremećaja koji zahtijeva terapijsko zbrinjavanje i sl. koristiti primarnu zdravstvenu zaštitu, osim utvrđivanja privremene nesposobnosti za rad, kod bilo kojeg ugovornog doktora primarne zdravstvene zaštite u mjestu privremenog

boravišta, u istom opsegu kao i kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite (lijeikove propisane na e-recept i primarnu laboratorijsku dijagnostiku propisanu na e-uputnicu za primarni laboratorij).

Kako bi se osiguranim osobama osiguralo pravo na primarnu laboratorijsku dijagnostiku izvan mjesta prebivališta, HZZO je utvrdio određeni broj laboratorijskih postupaka u svrhu dijagnosticiranja i zbrinjavanja akutnih stanja.

- Izmjene u sustavu roditeljskih i roditeljskih potpora

- Zdravstvena zaštita izvan mjesta prebivališta

Hrvatski zavod za zdravstvo osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: v.d. ravnatelja mr. sc. Fedor Dorčić, dr. med. spec.
Urednica priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl.iur

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

**Iz izvješća o radu i poslovanju
HZMO-a za 2016. godinu**

Upravno vijeće HZMO-a je na svojoj 8. sjednici održanoj 28. lipnja 2017. usvojilo Godišnje izvješće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2016. te ga uputilo Hrvatskom saboru na prihvaćanje. Predmet Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti i rad HZMO-a. Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u protekloj godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 38,710 mlrd. kn, a **ukupni rashodi** 38,682 mlrd. kn, od čega su rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili 36,805 mlrd. kn, odnosno 95,15% ukupnih ostvarenih rashoda.

Na dan 31. prosinca 2016. evidentirano je ukupno 1 440 188 osiguranika i 1 233 375 korisnika mirovine, što daje nepovoljan omjer od 1,17:1. Od ukupnog broja osiguranika, 668 797 (46,44%) ih je evidentirano mladih od 40 godina, 378 246 (26,26%) osiguranika je u dobi od 40 do 49 godina, 322 408 (22,39%) osiguranika je u dobi od 50 do 59 godina i 70 737 (4,91%) osiguranika je u dobi od 60 i više godina.

U 2016. godini ukupno je evidentirano 49 995 korisnika koji su prvi put ostvarili pravo na mirovinu (36 732 starosne i prijevremene starosne mirovine, 2 802 invalidske mirovine i 10 461 obiteljska mirovina), što je povećanje od 1,50% u odnosu na 2015. godinu kada je evidentirano 49 256 novih korisnika.

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 31 godinu, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske

mirovine 22 godine, a kod obiteljske mirovine 28 godina.

Prosječan mirovinski staž svih korisnika mirovine ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 30 godina, a u posljednjih deset godina prosječan mirovinski staž povećao se za jednu godinu.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u **najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina** (257 547 odnosno 22,59%), a udio korisnika mirovina u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje uz istodobno povećanje udjela korisnika u starijim dobnim skupinama.

Od ukupno 1 233 375 korisnika mirovina, u koje su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirano je 788 527 (63,93%) korisnika starosne mirovine i u taj broj uključeno je i 86 436 korisnika kojima je s navršenom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvarilo je 201 568 korisnika (16,34%), a obiteljsku mirovinu 243 280 korisnika (19,72%).

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2016., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.255,06 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2016. iznosio je 38,63%. **Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju** iznosila je 2.508,35 kn ili 42,97% prosječne netoplaće.

Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. za 0,35% te je udio mirovinskih rashoda u BDP-u iznosio 11,27%.

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2016., umanjena za porez i prirez,

iznosila je 2.255,06 kn, udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2016. iznosio je 38,63%, a prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.508,35 kn ili 42,97% prosječne netoplaće za prosinac 2016. (na razini 2015.).

Prosječna starosna mirovina za prosinac 2016. iznosila je 2.482,23 kn ili 42,52% prosječne netoplaće za prosinac 2016., a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.828,70 kn ili 48,45% prosječne netoplaće za prosinac 2016.

Osim mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke ostvarivanja prava na doplatu za djecu.

U 2016. doplatak za djecu koristilo je prosječno 174 576 korisnika, za prosječno 328 896 djece.

Doplatak za djecu iznosio je prosječno 374,77 kn po djetetu, a za njegovo financiranje u 2016. utrošeno je ukupno 1,479 mlrd. kn.

Tijekom 2016. Zavodu je podneseno ukupno 459 039 zahtjeva za priznanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga je 442 417 zahtjeva u prvom stupnju, a 16 622 zahtjeva koji se rješavaju u drugom stupnju.

Zajedno s neriješenim predmetima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2016. **na rješavanju bio ukupno 529 921 zahtjev** o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje) i doplatka za djecu, od kojih je riješeno 454 378 zahtjeva ili 85,74%.

U Zavodu je **nastavljen višegodišnji trend smanjenja broja zaposlenih**. Na kraju 2015. u Zavodu je bio zaposlen 2 681 radnik, a na kraju 2016. zaposleno je bilo 2 597 radnika, odnosno 84 ili 3,13% manje.

KORISNICI MIROVINA - u lipnju 2017.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	499 269	2.493,56 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	17 100	3.388,69 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	85 403	2.179,54 kn
Prijevremena starosna mirovina	182 759	2.356,20 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	187	2.565,53 kn
Invalidska mirovina	127 828	1.852,42 kn
Obiteljska mirovina	226 700	1.888,33 kn
UKUPNO - ZOMO	1 139 246	2.269,06 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 604	3.538,26 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	71 718	5.141,56 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 784	2.841,06 kn
SVEUKUPNO	1 232 352	2.454,41 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u lipnju 2017. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za travanj 2017. (5.914 kn)
Prosječna mirovina za svibanj 2017.	2.527,94 kn	42,75%
Prosječna ukupna starosna mirovina za svibanj 2017.	2.778,38 kn	46,98%
Prosječna starosna mirovina za svibanj 2017. s 40 i više godina m. staža	4.214,33 kn	71,26%

Korisnici mirovina - muškarci (45,79%)	564 329
Korisnici mirovina - žene (54,21%)	668 023
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,22
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	15,09%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,85%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.095.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Građani, oprez! Zaštitite se od prevaranata!

Policijske statistike govore o povećanju prevara starijih osoba od strane nepoznatih osoba koje ili nude pojedine usluge i proizvode ili se lažno predstavljaju kao službene osobe. Tako je nedavno policija je zaprimila prijave nekoliko osoba starije životne dobi na području Grada Vukovara, kojima je nepoznata ženska osoba, koja se lažno predstavljala kao maserka, nakon pru-

žene usluge masiranja ili prodaje masažnog uređaja, otuđila novac.

Policija upozorava još jednom građane da bez provjere ne puštaju nepoznate osobe u svoje domove jer sve češće prevare svjedoče kako su starije osobe vrlo česta meta raznih prevaranata koji iskorištavaju njihovu povjerenje, nepažnju ili ih dovode u zabludu. U pravilu građani takve osobe puštaju u svoje domove ne provjeravajući o kome se radi i ostavljajući ih bez nadzora te im

na taj način olakšavaju činjenje kaznenih djela (u većini slučajeva prijevara i krađa). Kako bi se zaštitili od ovakve vrste prijevara, savjetujemo da ne otvarate vrata dok ne provjerite tko je posjetitelj i što želi. Kod djelatnika raznih tvrtki, tražite službene dokumente. Ako je nepozvana osoba uporna u nakani da uđe u vaš dom, o tome žurno obavijestite policiju ili susjede te dojavite službi 192 sva opažanja o sumnjivim i nepoznatim osobama.

@ vijesti

TRIBINA

Težak položaj socijalnih radnika u društvu

Preko 130 socijalnih radnika i drugih stručnjaka sudjelovalo je 9. lipnja na tribini o ulozi i položaju socijalnih radnika u društvu. U organizaciji Hrvatske udruge socijalnih radnika i Hrvatske komore socijalnih radnika, u suradnji s MDOMSP-om i Sindikatom zaposlenih u djelatnosti socijalne skrbi, održana je vrlo konstruktivna i otvorena rasprava. Uvodničari, kao i sudionici skupa, ukazali su na aktualne društvene prilike koje se posljedično godinama snažno odražavaju na kvalitetu života najosjetljivijih socijalnih skupina, a time i na stanje u sustavu socijalne skrbi kao i na djelatnost socijalnog rada koja u ovom sustavu ima ključnu ulogu.

Neki od zaključaka su kako je socijalni rad u Hrvatskoj godinama pod snažnim utjecajem ekonomske i društvene krize, što se odražava u konačnici na kvalitetu usluga. Također, istaknuto je kako je sustav socijalne skrbi unatoč najavljenim i započetim reformama i dalje centraliziran te je usmjeren na jake mehanizme kontrole, s naglaskom na „pronalaženje“ zloporaba umjesto na kvalitetu stručnog rada, što dovodi do nepovjerenja u stručnjake i korisnike i stvara negativnu sliku u javnosti, te umjesto podizanja kvalitete socijalnih usluga dugoročno rezultira birokratiziranjem sustava.

Niska razina brige o ljudskim resursima, nedovoljno jasni standardi rada, izostanak kontinuiranog stručnog usavršavanja, nemogućnost napredovanja u zvanju i potplaćenost stručnjaka, te stihijske reforme bez dobro vođenih i planiranih promjena godinama obilježavaju i iscrpljuju ovaj sustav, a administrativni pristup u radu udaljava stručnjaka od korisnika i povećava rizike od profesionalnog propusta i pogreške i donošenja neetičnih odluka. Uzimajući u obzir navedeno usvojen je glavni zaključak kako zajedničkim, partnerskim djelovanjem svih dionika, od resornog ministarstva, strukovne komore i udruge, sindikata i Studijskog centra socijalnog rada, kao i svakog socijalnog radnika i drugog stručnjaka i zaposlenika u ovoj djelatnosti potrebno je mijenjati dosadašnju praksu kako bi se uspostavio stabilan sustav u koji će korisnici, ali i javnost ponovno imati povjerenje.

NAGLASAK

Srebrni maratonci na zebrama!

U našim gradovima ogroman je broj semafora koji na zeleno omogućavaju samo pretrčavanje zebri, uz rizik da će ih pregaziti automobili koji startaju čim je njima zeleno. Neusklađena, nelogična i nesinkronizirana prometna signalizacija često donosi svoje žrtve. Zbog čega barem grad Zagreb, kao najveći u ubr-

zano starejoj Hrvatskoj, ne postane „pametni grad“ koji voli stare? Zašto se ne uvedu posebni gumbi koji bi starijim omogućili prijelaz preko zebre u njihovoj brzini? Zašto to mogu mnogi japanski gradovi, dok hrvatske zebre postaju piste za srebrne maratonce? Halo, je li nas netko čuje?

SAVJETOVANJE I POMAGANJE

Usluge savjetovanja i pomaganja pružaju se u centru za socijalnu skrb, bez donošenja rješenja. Korisniku i svakom zainteresiranom građaninu pružaju se informacije o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomaže se pri utvrđivanju njegovih potreba, provodi početna procjena mogućnosti korisnika te osigurava podrška i pomoć pri izboru prava u sustavu socijalne skrbi ili im pruža pomoć radi prevladavanja poteškoća te stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornog odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu.

► Savjetovanje i pomaganje pojedincu

Savjetovanje i pomaganje pojedincu je socijalna usluga sustavne stručne pomoći kojom se pojedincu pruža pomoć radi prevladavanja poteškoća te stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornog odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu. Usluga se može pružiti korisniku radi prevladavanja poteškoća u vezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, invalidnošću, teškoćama u razvoju, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja socijalnih usluga, zdravstvenoj ili kaznenoj ustanovi te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

Radi prevladavanja poteškoća u komunikaciji i mobilnosti, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na pomoć stručnog prevoditelja u postupcima ostvarivanja prava u sustavu socijalne skrbi.

► Savjetovanje i pomaganje u obitelji

Savjetovanje i pomaganje obitelji je socijalna usluga koja obuhvaća sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju obiteljskih poteškoća i poteškoća roditelja u odgoju i skrbi za djecu, te osposobljavanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu. Usluga uključuje podršku obitelji, intenzivnu podršku obitelji u krizi i dugoročni rad s članovima obitelji usmjeren na poboljšanje obiteljskih odnosa te uključuje i psihološku pripremu djeteta za odlazak roditelja na izdržavanje kazne zatvora te za kontakte djeteta s roditeljem zatvorenikom u kaznenoj ustanovi.

Usluga intenzivne podrške obitelji u krizi je savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga koja se pruža obitelji u krizi, kao i udomiteljskoj obitelji s ciljem unaprjeđivanja obiteljskih odnosa, prevladavanja kriznih situacija i usvajanja znanja i vještina za uspješno roditeljstvo odnosno udomiteljstvo.

Intenzivna podrška obitelji u krizi provodi se nakon sveobuhvatne procjene obiteljskih rizika, snaga i potreba, u skladu s planom promjene i planom intervencija kojima se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže šest mjeseci očekuje osnaživanje obitelji za promjenu i osposobljavanje roditelja za skrb o djeci u obitelji.

KAKO DO PRAVA – PITAJTE NAS!

Nezadovoljni ste službenicom u centru socijalne skrbi?

Pitanje: Nezadovoljna sam postupanjem službenice u centru za socijalnu skrb te me zanima kome se mogu obratiti s pritužbom na rad službenice? (M.Š., Lovran)

Odgovor: Svaki korisnik centra za socijalnu skrb ima pravo izraziti svoje dojmove o radu centra bez straha da će radi toga biti povrijeđena njegova prava ili da će on i članovi njegove obitelji biti dovedeni u nepovoljan položaj tijekom ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi.

Korisnik može podnijeti pritužbu ravnatelju ili drugoj odgovornoj osobi u ustanovi socijalne skrbi usmenim ili pisanim putem. Ravnatelj i druge odgovorne osobe dužne su bez odgađanja postupiti po pritužbi i pisanim putem obavijestiti korisnika o poduzetim mjerama najkasnije u roku od petnaest dana od dana podnošenja pritužbe.

Ako korisnik nije zadovoljan poduzetim mjerama, može Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu skrb podnijeti pritužbu na rad pružatelja usluge. Ako je pritužba osnovana, Ministarstvo će dati upute pružatelju usluga kako treba postupiti i odrediti rok u kojem je pružatelj usluge dužan dostaviti obavijest o poduzetim radnjama

Pozivamo čitatelje da nam pišu ako imaju pitanja vezano za socijalna prava i usluge, kako ih ostvariti ili kome se obratiti te ćemo im odgovoriti uz pomoć naših stručnjaka iz savjetovaništa.

Kako do dostojanstva - vodič za socijalna prava za starije osobe financiran je od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a za sadržaj je odgovoran isključivo Sindikat umirovljenika Hrvatske.

Marija i Ljubica "rasturile" u beli

Njih dvije zajedno imaju 158 godina, umirovljenice su, Đakovčanke, ponosne mame i bake, članice đakovačke podružnice SUH-a, ali i vrhunske – belašice! Ljubici Kurtz je 74, a Mariji Buljević 84 ljeta, a svoje zlatne godine i zaslužene umirovljeničke dane krato igrajući belot, po naški belu. Ljubica i Marija svoje znanje u beli potvrdile su na 11. Sportsko-rekreativnim susretima SUH-a Osječko-baranjske županije, 11. lipnja, gdje su osvojile zlatni pehar i medalje, pobijedivši čak 62 natjecatelja iz županije. Dvije belašice izbacivale su jednu po jednu ekipu, ostavši u samom finalu s ekipom iz Donjeg Miholjca koju su "tukle" 2 : 0.

„Jesam li vam unaprijed rekla da se predate!“, uzviknula je Marija, nakon što je s partnericom Ljubicom pobijedila i „dečke“ iz Miholjca. „Ljudi ne mogu vjerovati, muški se čude. Možete si misliti – dvije babe i pobijedile! Kada su dečki iz Miholjca došli s nama u finale, rekli smo im odmah - Dečki, predajte se!“, prepričala je Ljubica pobjedničku atmosferu s Borovika. Zlatni pehar krasi prostor udruge, a medalje su dvije belašice ponijele kući, na vidljiva mjesta u svojim vitrinama.

PULA Izlet u prošlost

Tridesetak članova i članica pulske podružnice SUH-a ovog lipnja uputilo se na izlet u Rijeku, a prva postaja bila je nova riječka džamija, posljednji projekt poznatog umjetnika i kipara Dušana Džamonje. Impresivno zdanje projektirano je s jednostavnim linijama koje upotpunjuju okrugle, bijelo obojene kupole. Posebno impresivan je pogled s terase džamije odakle se vide otoci Cres, Krk, Rab, ali i dio krajolika Istre i Kvarnera. Izletnici su uz stručno vodstvo imali priliku razgledati i još impresivniju unutrašnjost džamije, koju, između ostalog, krase i dječje rukotvorine i crteži.

Posjet Rijeci bez odlaska u Trsat, točnije Svetištu Majke Božje Trsatske ne bi bio potpun stoga su se izletnici ambiciozno uputili prema crkvi. Unatoč malom naporu i pješačenju, izletnici su ostali zadivljeni ljepotom crkve – freskama, oltarom, vitrajima, kao i ugođajem koji ta ljepota pruža. Ništa manje impresivan nije ni dvorac nadomak crkve koji svojom poviješću i masivnošću resi čitav krajolik. Gotovo da možete osjetiti povijest hodajući kamenim ulicama. Izlet su završili nostalgично na riječkom kampusu gdje su se podsjetili divnih, dalekih studentskih dana.

ZADAR

Nikola Škarica na čelu ujedinjene podružnice

Predstavnici zadarske podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske 21. lipnja su na konferenciji za novinare najavili izlazak na ulice u jesen sa zahtjevom da se poboljša, kako su rekli, katastrofalno loš umirovljenički standard. Istog dana održana je Skupština podružnice na kojoj je za predsjednika izabran Nikola Škarica, a za potpredsjednika Matija Debeljak.

Novo vodstvo je najavilo borbu za povećanje mirovina, ali i za reformu mirovinskog sustava. Te smjernice namjeravaju predstaviti novoj lokalnoj i županijskoj vlasti. Cilj im je raditi na zaštiti socijalnih, ekonomskih i ostalih prava. Umirovljenici i branitelji u Zadru i Hrvatskoj najviše su ugroženi, a Hrvatska je prema posljednjim istraživanjima na drugom mjestu po siromaštvu starijih osoba, upozorili su.

U hladovini Skradinskog buka

Kraj lipnja za članove i članice podružnice SUH-a Podsljeme bio je rezerviran za posjet Nacionalnom parku Krka te gradu Zadrju. Nakon brojnih priča o ljepotama slapova Krke, SUH-ovci su se u to morali uvjeriti sami. I doista, raznolika flora i fauna, sredne barijere, slapovi i jezera, ostavljaju posjetitelje bez daha. U hladovini gustog raslinja i žubor bistre vode, izletnici su promatrali najposjećeniji lokalitet Krke – Skradinski buk, nakon čega su krenuli u daljnje razgledavanje. Fotografiranje, razgledavanje i zastajanje da bolje upiju prekrasnu prirodu, usporavali su uspon, dajući umirovljenicima dovoljno vremena za predah.

No, izletu nije bio kraj jer su se SUH-ovci uputili i u Zadar – jedni na kupanje, a drugi u razgledavanje gradske jezgre. Obišli su Pozdrav suncu, morske orgulje, Crkvu sv. Donata, Kalelargu i druge znamenitosti Zadra te su se u konačnici pridružili kupcima jer je ljetno sunce pojačalo želju za osvježanjem u morskom plavetnilu.

Ivan Ročić

DUGO SELO

Stjepan Novak novi predsjednik

Nakon iznenadne smrti dugogodišnjeg predsjednika Josipa Sahora, udruga SUH-a Dugo Selo održala je 19. lipnja izvještajno-izbornu Skupštinu u restoranu Romantika, na koju se odazvalo 120 članova i članica udruge, kao i brojni drugi gosti i uzvanici. Uz uobičajene izvještaje o radu i financijama, podnesen je i usvojen i izvještaj Nadzornog odbora.

Za novog predsjednika izabran je Stjepan Novak, za njegovog zamjenika Milivoj Marić, dok su na čelu Nadzornog odbora Mara Todorović i njen zamjenik Josip Kelšin. Skupštinu su dodatno uveličali gosti, točnije dogradonačelnik Dugog Sela Nikola Tominac, zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić i predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Zagrebačke županije Zlatko Hrčić, koji su u svojim obraćanjima naglasili uspješnost rada podružnice u proteklom razdoblju.

RIJEKA

Novo vodstvo, novi početak

Izvještajno-izborna Skupština podružnice SUH-a Rijeka održana je 14. lipnja, na kojoj je za novu predsjednicu izabrana Marica Njegovan, osoba od koje se očekuje da oživi ovu podružnicu.

Nakon Skupštine održana je tribina o raspolaganju imovinom u trećoj dobi, na kojoj su pravnik SUH-a Milan Tomičić i pravnica Hrvatskog pravnog centra Ana Paska objasnili kako izbjeći rizike povezane s odlučivanjem o imovini. Tridesetak okupljenih s pažnjom je slušalo izlaganja pravnika o razlikama između ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, a tome u prilog govore i brojna pitanja, koja su uslijedila po završetku tribine.

VELIKA GORICA

Hrana za dušu

Stubičke toplice i Marija Bistrica bili su odredište članova i članica podružnice SUH-a Velika Gorica. Lijepo vrijeme iskoristili su za obilazak Marije Bistrice gdje su obišli križni put, a potom popili „gvirc“ i pojeli medenjake.

Nakon duhovne hrane, izletnici su se uputili u Stubičke toplice na ručak i kupanje. Uz dobro društvo, veselje i krasno vrijeme, aktivan dan je brzo prošao. Izletnici su se rastali uz obećanje kako će se druženje što prije ponoviti.

Stjepan Milobara

Kad djeca „strpaju“ oca u dom

Tako je malo potrebno, samo malo dobre volje i razumijevanja da se međusobno pomirimo i sretnije živimo

U okviru projekta Hrvatskog pravnog centra i Sindikata umirovljenika Hrvatske ove godine vodim radionice za psihološku pomoć i podršku umirovljenicima i starijim osobama. Mislila sam da će to biti jedan od laganijih, bolje reći opuštenijih i manje stresnih zadataka. I doista, tijekom grupnih sastanaka nije bilo nekih problema, atmosfera je bila pozitivna, komunikacija srdačna i otvorena. Primjeri koje smo rješavali su hipotetski i odnose se na „neke druge osobe“.

Istovremeno, u individualnim razgovorima u Psihološkom savjetovalištu Gradskog povjereništva SUH-a Zagreba, javljaju se osobe koje imaju vrlo složene probleme upravo u rješavanju problema podjele imovine među vlastitom djecom kao zakonskim nasljednicima. Sve izgleda dobro kada se dogovaraju podjela i obveze nasljednika prema davatelju, dok se sve ne ozakoni. Problemi počinju u primjeni i realizaciji obveza nasljednika, ali i u očekivanju davatelja.

U vrijeme dogovaranja podjele svi su zadovoljni i slažu se s većinom odluka i rješenja. No, sve se promjeni kada treba početi „otplaćivati“ darovano i dogovoreno. Gomilaju se nesuglasice i nespornosti što dovodi do ozbiljnog narušavanja odnosa unutar obitelji. Najviše trpe upravo oni, koji su u želji da riješe svoje probleme i probleme svoje djece, podijelili svoju imovinu u najboljoj namjeri. No, nakon tako važne odluke, sve se promijenilo. Splasnulo je zadovoljstvo i svi traže „krivca“ uanima drugima. I umjesto da se živi mirno i bez problema, počinje pozivanje jednih, a omalovažavanje drugih, te se sve „lomi preko leđa starije osobe“ koja se u dobroj vjeri i najboljoj namjeri, željela uvjeriti za života kako će njeni nasljednici barem poštivati ono što su dobili u nasljeđe. Sada svi počinju doživljavati sebe žrtvama i okrivljuju jedni druge za užasnu situaciju. Najgore prolazi davatelj nasljedstva, odnosno roditelj.

Gospođa M.M. (84) ima sina i kćer. Ostala je udovica te je prije 10 godina odlučila otići u dom i u dogovoru s djecom, koja su se složila da će joj u slučaju potrebe pomagati joj novčano, prodala je stan, a djeci jednako podijelila novac. Smatrala je to najpravednijim, da svakome u ime nasljedstva, dodijeli isti iznos, a da će joj oni pomagati. Kako su prolazile godine, djeca su rjeđe posjećivali mamu zbog brojnih obaveza. Osim toga su međusobno prebacivali odgovornost i brigu za majku. Uspoređivali su svoje mogućnosti i smatrali da onaj drugi manje daje i tako pomalo zanemarivali dogovorene obveze. Majka je postajala sve osamljenija, ali i sve nezadovoljnija i frustriranija svojom slabijom pokretljivošću i nemoći da samostalno upravlja „svojim životom“. Bila je osjetljivija i ponekad nekritična prema ponašanju svoje djece koji i sami imaju svojih briga i problema. Imala je osjećaj da djeca ne cijene dovoljno ono što im je dala. Dogovorili smo kako će probleme pokušati riješiti mirenjem, a ne nekim drugim pravnim sredstvima.

Drugi je primjer gospođe B.B. koja je nakon smrti muža podijelila relativno veliku imovinu djeci. Kćeri i dvojici sinova osigurala je stanove i vikendice, a sebi ostavila dvosobni stan u kući u kojoj sada živi sa sinom, te jednu malu garsonijeru (apartman) u kući za odmor. Pet godina nakon podjele svi su postali nezadovoljni, te iako su komunicirali uljudeno, ali emotivno pomalo frustrirajuće, o problemima javno nisu raspravljali, ali svatko je živio u uvjerenju da je „lošije prošao“ pri podjeli. Nema više srdačnih obiteljskih sastanaka kao ranije. Svi su svjesni da se jako otuđuju, a majci je najteže. Mirenje i tolerancija sa svih strana su potrebni, a ne otuđivanje.

Navedeni primjeri su samo dio slučajeva s kojima se susrećem, a postoji mnogo onih koji su teži i kompleksniji, oni koji se već rješavaju sudskim putem i koji su sasvim naruši-

li obiteljske odnose. Nažalost, za neke je bilo vezano i obiteljsko nasilje. Iako neki od ovih slučajeva traju godinama, smatram da su se odavno trebali i mogli riješiti mirenjem.

Starije osobe postaju sve osjetljivije, emocionalno su nestabilnije jer su praktički isključene iz svakodnevnog života svojih obitelji. Njih se uglavnom ne pita o problemima i promjenama, već ih se samo obavijesti o učinjenom. Sjećam se slučaja kada su sin i snaha obavijestili oca da posljedne ide u dom, a da nije ni znao da su podnijeli molbu. Šok je bio tako snažan da u domu nije ni sa kim od korisnika komunicirao, a sin je dolazio jednom mjesečno da uzme ostatak mirovine i da mu kupi najnužnije higijenske potrepštine.

Osim toga, odnos ukućana prema starijim postaje grublji, te iako je riječ o verbalnom omalovažavanju, stariji to doživljavaju kao poniženje. Frustracija takvim odnosom kod starijih izazva revolt, a nerješavanje konflikta uvjetuje time da 30–40 posto slučajeva završi na sudu, iako se sve moglo riješiti mirenjem.

Ako se obrate pravnicima i odvjetnicima problemi se započnu rješavati formalno, tj. sudskim putem što izaziva još veći emotivni nemir, pa čak i ljutnju i bijes, a potom i inat starijih. Rješenje treba tražiti isključivo u mirenju, jer to je najbolji i najsvrsishodniji način rješavanja nakupljenog nerazumijevanja. Treba mnogo tolerancije prema starijima, jer nije lako osvijestiti da je „tvoje vrijeme prošlo“, „da više nikome nisi koristan“ i da „više i nikome ne trebaš“, što i nije pravedna i realna procjena.

Tako je malo potrebno, samo malo dobre volje i razumijevanja da se međusobno pomirimo i sretnije živimo. Pokušajmo se prvo pomiriti sami sa sobom. Oprostimo sebi neuspjeha i propuste, ali dozvolimo i mladima da koji puta pogriješe. U svakom slučaju je najbolje rješenje - pomirenje.

Pravo tužbe nakon odricanja?

Pitanje: Na ostavinskoj raspravi nakon smrti oca, uvrijeđen, jer me otac ispustio imenovati nasljednikom u oporuci pored dva polubrata, kojima je ostavio svu svoju imovinu, nisam zatražio pravo na nužni dio ostavine. Tek kada je rješenje o nasljeđivanju postalo pravomoćno, utvrdio sam koliko sam si nanio štetu jer je ostavina bila stvarno velika. Zanima me mogu li tužbom naknadno zatražiti nužni dio? Uz to sam saznao da je otac sačinio još jednu oporuku za preostali dio ostavine u kojoj ja nisam ponovno spomenut. Zanima me jesam li se odricanjem od nužnog dijela vezanog za prvu ostavinu odrekao i prava na nužni dio po drugoj oporuci. (K.D., Zadar)

Odgovor: Za ostavinu u kojoj ste se odrekli prava na nužni dio ne možete podnositi tužbu niti tražiti pravo na nužni dio, jer je rješenje o nasljeđivanju postalo pravomoćno. No, za eventualno naknadno pronađenu imovinu po drugoj oporuci ništa vas ne obvezuje prvotna izjava da se odričete prava na nužni dio. Dakle, ovog puta pamet u glavu i tražite ono što vam po zakonu pripada.

Otpremnina u nasljedstvo?

Pitanje: Prekapajući po staroj dokumentaciji našla sam odluku o otkazu ugovora o radu mog pokojnog oca. U odluci o otkazu stoji da otac zbog otkaza ima pravo na otpremninu i to u prilično visokom iznosu. S obzirom na to da sam sigurna da otac nije realizirao svoje pravo na otpremninu, imamo li moja sestra i ja, kao jedine zakonske nasljednice, pravo tražiti od poslodavca isplatu otpremnine? Napominjem da je odluka o otkazu donesena prije četiri godine. Je li zbog toga nastupila zastara, te što nam savjetujete u vezi toga? (M.P., Rovinj)

Odgovor: Sva novčana potraživanja koja su dospjela do smrti vašeg oca, a odnose se na prava iz radnog odnosa, treba tretirati kao dio ostavine. To vrijedi i za novčano potraživanje po osnovi neisplaćene otpremnine pa vam savjetujemo da od suda zatražite raspravu o naknadno pronađenoj imovini, kako biste ishodili ostavinsko rješenje kojim biste se mogli naplatiti za iznos otpremnine. S obzirom na to da novčana potraživanja iz osnova radnog odnosa zastarijevaju u roku od pet godina, računajući od dana dospeljeća, preporučamo vam da odmah poduzmete sve potrebno da se pitanje vezano za otpremninu riješi kao naknadno pronađena ostavina, te da temeljem tog rješenja zatražite od poslodavca isplatu otpremnine. Pazite na zastarni rok s obzirom na to da je već po vašem kazivanju isteklo četiri godine od dana donošenja odluke o otkazu.

Zakupodavac hoće više

Pitanje: Sklopio sam ugovor o zakupu za obavljanje poslovne djelatnosti. S obzirom na to da mi je prostor savršeno odgovarao, sklopio sam ugovor na određeno u trajanju od tri godine. Unaprijed sam platio trogodišnju najamninu, želeći se što jače osigurati glede trajanja zakupa. Odnosi između mene i zakupodavca su u početku bili idilični, a nakon protoka godinu dana,

zakupodavac je počeo prigovarati visini zakupnine, tvrdeći da je ona preniska, te je tražio da se ista udvostruči. Naravno da na to nisam mogao pristati, a on mi je nakon mog odgovora uručio pisani otkaz ugovora o zakupu, bez obzira na činjenicu da ugovor traje još dvije godine. Što da radim - da se upustim u spor i provedem u sudnju i svađi vrijeme do isteka ugovora ili da mirno iselim iz zakupljenog prostora jer sam u međuvremenu našao drugi odgovarajući prostor? Što je s novcem koji sam isplatio unaprijed, imam li pravo tražiti kamatu na preostali iznos zakupnine, te koja je pravna osnova za pokretanje spora za vraćanje zakupnine koju sam unaprijed platio? (F.K, Labin)

Odgovor: Zakupodavac nema pravnog osnova za raskid ugovora jer ste sklopili ugovor na određeno vrijeme pod uvjetom da ste se držali odredbi iz ugovora. No, ako se ne želite sporiti i prolaziti kroz razdoblja svađa vezanih za korištenje zakupljenog prostora, mirno se iselite i koristite novopronađeni prostor. Na preostali iznos zakupnine, uz glavnice, pripada vam pravo na kamate, koje nemojte propustiti tražiti. Pravna osnova vašeg zahtjeva za povrat preostalog iznosa zakupnine uključivo i kamate utvrđena je Zakonom o obveznim odnosima (članak 1111. – 1120.) pod nazivom – stjecanje po pravnoj osnovi koja je naknadno otpala.

Otpremnina – da ili ne?

Pitanje: Krajem 2012. godine dobio sam od poslodavca poslovno uvjetovan otkaz s ponudom za sklapanje novog ugovora o radu sa skraćenim radnim vremenom i otpremninom u slučaju da ne prihvatim ponudu za sklapanje novog ugovora. Ponudu nisam prihvatio, već sam pokrenuo spor nad nadležnim sudom, a nakon četiri godine sudovanja, spor sam konačno izgubio. Nakon toga sam se obratio poslodavcu sa zahtjevom za isplatu otpremnine po osnovu 26 godina rada kod tog poslodavca. Ponuđena mi je otpremnina u iznosu od samo 50 posto otpremnine predviđene pravilnikom o radu koji je bio na snazi u trenutku otkaza ugovora o radu. Što mogu učiniti – prihvatiti iznos koji mi nude za otpremninu i poslije zaostatak tužiti sudu ili odmah tužbom tražiti isplatu kompletne otpremnine u iznosu utvrđenom pravilnikom o radu? (N.Š., Split)

Odgovor: Mišljenja smo da biste pisanim putem trebali od poslodavca zatražiti isplatu punog iznosa otpremnine, te mu dati rok od desetak dana da to dragovoljno učini. Ako vas odbije ili se ogluši o vaš zahtjev u ostavljenom roku, podnesite tužbu sudu radi isplate cijele otpremnine, što smatramo da ćete realno dobiti iz razloga što je iznos otpremnine utvrđen pravilnikom o radnim odnosima. Ako primite samo 50 posto iznosa otpremnine, može se smatrati da ste konkuldenim činom pristali na iznos otpremnine koju vam nude. Stoga vam preporučujemo da postupite u skladu s našim mišljenjem. Upozoravamo vas da je zastarni rok vezan na novčana potraživanja iz radnog odnosa pet godina, a računajući od dana pravomoćnosti odluke o otkazu ugovora o radu. S obzirom na to da zastarni rok ističe krajem 2017. godine, morate o tome povesti računa.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

MIRJANA DIKA-DUŽMAN, PREDsjednica PODRUŽNICE SUH-A PULA

Zadovoljan penzić je i zdrav penzić

Umirovljenicima treba pružiti pomoć *ad hoc*, odmah i sada, rješavati pojedinačne akutne probleme, pobijediti njihovu usamljenost, marginaliziranje zbog životne dobi

Umirovljenicima treba pružiti pomoć *ad hoc*, odmah i sada, rješavati pojedinačne akutne probleme, pobijediti njihovu usamljenost, marginaliziranje zbog životne dobi i omogućiti im prijateljstvo i zbrinutost, jer zadovoljan penzić biti će dulje i zdrav penzić“, objašnjava nam Mirjana Dika-Dužman (71), predsjednica SUH-ove podružnice u Puli, što smatra nužnim koracima za poboljšanje standarda umirovljenika. Mirjana je na čelu podružnice od svibnja 2016. godine, kada je na izornoj skupštini podružnice jednoglasno izabrana za predsjednicu te je zamijenila doajenku i jednu od osnivača pulske podružnice – Netu Živković.

Kako nam Mirjana govori, u SUH se učlanila nedugo nakon umirovljenja, 2011. godine, a kaže kako je to bio prirodan korak s obzirom da je u sličnoj djelatnosti provela čitav radni vijek. Kao diplomirana pravica radila je 40 godina u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje na poziciji čelnice odjela, gdje je pokrivala sve vrste osiguranja u Istarskoj županiji.

„S obzirom da je riječ o populaciji starijoj od 60 godina i više, nema neke značajne razlike u potrebama i interesima između kategorije umirovljenika i članova Sindikata umirovljenika Hrvatske. U principu su identični i problemi i potrebe s obzirom na jednaku životnu dob“, govori o svojim motivima za angažmanom Mirjana, ponosna majka dviju kćeri, također pravica, i baka petogodišnje unučice. Kaže nam kako joj je jednog dana stigao telefonski poziv tadašnje predsjednice Nete Živković koja joj je priopćila kako je predložena i izabrana za predsjednicu Nadzornog odbora podružnice na redovnoj Skupštini 2015.

godine i time je zapravo počeo Mirjanin aktivniji angažman u SUH-u.

Posebno ističe specifičnost pulske podružnice, jer se sastoji od 15 ogranaka koji su sastavni dio podružnice od ukupno 3.000 članova, što je čini i najbrojnijom podružnicom na razini Hrvatske. Na pitanje kako objašnjava toliki interes umirovljenika za učlanjenje u SUH, koji je izrazito veći nego u drugim dijelovima Hrvatske, odgovara kako je teško precizirati, ali smatra da je riječ o želji za druženjem sa sebi sličnima.

„Možda se radi o razini svijesti da jedino organizirani u svojim istupima i zahtjevima za uvažavanjem svog minolog rada kao doprinosa izgradnji ovog društva možemo postići boljitak umirovljenika i starijih osoba. Svakako je važno pri tome istaknuti da se tako senzibilizira lokalna zajednica, ali i čitavo društvo za probleme umirovljenika, što je osobito značajno za gradnju smještajnih domskih kapaciteta i hospicija, kojih pak uopće nema“, objašnjava Mirjana.

„Unaprijediti rad SUH-a može se na bezbroj načina, ali osnova svega su sredstva kao *spiritus movens* svake akcije. Ne možete organizirati ni najbanalnije aktivnosti bez sredstava, a prihodi koje imamo od članarine i nekoliko programa kojima uspijevamo namaknuti neka sredstva su nedostatna da bi se razvile ozbiljnije i dugoročnije aktivnosti. Srećom naš program socijale, koji je jedinstven u cijeloj Hrvatskoj, prepoznaje i lokalna i regionalna samouprava pa nas putem naših dobro razrađenih programa podupiru financijski iz godine u godinu“, kaže nam Mirjana i ističe kako drži da nove članove privlači program rada podružnice Pula, ali i brojne aktivnosti poput raznoraznih izleta, plesnih večeri koje

su u pravilu besplatne. Također, o aktivnostima i događajima članstvo obavještavaju putem istupa u medijima, što također doprinosi povećanju članstva. Dakle, puno se radi i stoga rezultati ne izostaju.

„Unatoč svemu tome, nisam zadovoljna suradnjom s drugim podružnicama u Hrvatskoj te kada malo bolje razmislim, osim dvoje, troje predsjednika podružnica koje vidam kao članica Predsjedništva SUH-a na sjednicama, nikog niti ne poznajem. Zbog toga se dogovaramo da osmislimo susrete s drugim podružnicama te da se na nacionalnoj razini organiziraju sportske igre, kao način upoznavanja i zblizavanja kolega, koje nikako da zaživi, prioritarno zbog nedostatka financija na svim razinama“, govori nam Mirjana. Veliku podršku u radu im pruža pobratimljeni sindikat SPI – CGIL iz Trsta, a kao jedan od primjera navodi zajedničku akciju na granici protiv zidova i žica, održanu 7. lipnja 2017. na hrvatsko-slovenskoj granici.

Pričajući o problemima umirovljenika i starijih osoba, drži kako je važno što se u okviru Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe ugradilo prioritete umirovljeničkih udruga u plan rada, a drži kako je njegovo nefunkcioniranje samo privremeno, jer u ovim trenucima umirovljenici jednostavno nisu u fokusu politike i sadašnje vlasti.

Iako rad SUH-a na nacionalnoj razini cijeni i podržava, kaže kako ga u jednom dijelu doživljava kao „visoku politiku“, ponekad čak i previsoku za „običnog“ člana sindikata koji se u svakodnevnom životu bori s preživljavanjem i obraća se sindikatu za pomoć u očuvanju svog osobnog digniteta i ljudskog dostojanstva.

Ana Kuzmanić